

Dosarul nr. 2ra-1537/2020

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Central (jud.V.Suciu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.M.Guzun, V.Clima, G.Dașchevici)

ÎNCHEIERE

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Cuciuc Victoria,
reprezentată de avocatul Ion Stegărescu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cuciuc Victoria
către Cuciuc Nicolai, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția
Familiei Criuleni, privind decăderea din drepturile părintești,

împotriva deciziei din 08 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 21 iunie 2019 Cuciuc Victoria a depus o cerere de chemare în judecată
împotriva lui Cuciuc Nicolai, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și
Protecția a Familiei Criuleni, privind decăderea din drepturile părintești.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că s-a căsătorit cu pîrîtul Cuciuc
Nicolai la data de 11.10.2008, eveniment înregistrat și trecut în registrul actelor
de stare civilă cu nr.XXXXX de către XXXXX.

Din căsătoria cu pârîtul au doi copii: XXXXX și XXXXX.

Prin hotărîrea Judecătoriei Criuleni din 17 decembrie 2014, căsătoria a fost
desfăcută, fiind determinat domiciliul copiilor minori și încasată pensia de
întreținere a copiilor minori. După desfacerea căsătoriei copiii minori au rămas la
educația și întreținerea reclamantei, iar în toată această perioadă pîrîtul nu a
contribuit cu nimic la întreținerea și educația copiilor.

A relatat reclamanta că pîrîtul se eschivează de la obligațiile părintești,
inclusiv de la plata pensiei de întreținere a copiilor săi, acesta neimpus de nimeni,
iar la data 29.05.2018 a eliberat și o declarație, prin care a dat acordul personal la
decăderea sa din drepturile părintești asupra copiilor săi minori –XXXXX și
XXXXX.

A solicitat reclamanta decăderea din drepturile părintești a lui Cuciuc Nicolai
față de copiii minori XXXXX și XXXXX.

Prin hotărârea 23 octombrie 2019 a Judecătoria Criuleni, sediul central cererea de chemare în judecată înaintată de Cuciuc Victoria a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 51).

Prin decizia din 08 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Cuciuc Victoria, reprezentată de avocatul Ion Stegărescu și s-a menținut hotărârea din 23 octombrie 2019 a Judecătoria Criuleni, sediul Central.

Pentru a decide astfel instanța de apel a invocat că la materialele dosarului este anexată declarația semnată de Cuciuc Nicolai la data de 29 mai 2018, prin care ultimul exprimă acordul ca să fie decăzut din drepturile părintești, însă în cadrul ședinței de judecată din 23 octombrie 2019, adică peste 17 luni după semnarea declarației, intimatul a invocat că nu dorește să fie decăzut din drepturile părintești, instanței fiind comunicat că această declarație de fapt a fost semnată de către intimat în baza unei înțelegeri verbale cu reclamanta, conform căreia reclamanta s-a obligat să renunțe la pensia de întreținere a copiilor minori, iar pârâtul la rândul său se semneze declarația respectivă. Astfel, în circumstanțele în care peste 17 luni după semnarea declarației din 29 mai 2018, Cuciuc Nicolai a invocat că nu mai este de acord cu decăderea din drepturile părintești, instanța de apel a apreciat declarația respectivă ca fiind lipsită de puterea juridică, care nu poate sta la bază hotărârii de decădere din drepturile părintești.

Nu poate fi reținut argumentul apelului, precum că prima instanță prin hotărârea respectivă a demonstrat parțialitatea și nu a examinat obiectiv circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei. Or, analizând actul judecătoresc contestat, instanța de apel a stabilit că prima instanță a dat apreciere corectă circumstanțelor cauzei, adoptând o soluție întemeiată. Iar, în conformitate cu prevederile art. 386 alin. (2) CPC, o hotărâre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale.

La fel, instanța de apel a considerat că hotărârea primei instanțe nu poate fi bazată pe concluziile Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Criuleni, or, poziția autorității respective este întemeiată pe declarația reclamantului din 29 mai 2018, în timp ce în cadrul examinării cauzei în prima instanță Cuciuc Nicolai a invocat că nu dorește să fie decăzut din drepturile părintești, iar în atare împrejurări Direcția nu a ținut cont de poziția ulterioară a pârâtului.

Instanța de apel a menționat că acceptă că comportamentul lui Cuciuc Nicolai în raport cu copiii săi, nu reprezintă relațiile model între tată și copii, însă neexercitarea corespunzătoare a drepturilor părintești trebuie să aibă o anumită gravitate pentru a atrage sancțiunea decăderii, astfel că nu orice atitudine sau comportament necorespunzător al părinților conduce la decăderea din drepturile părintești, or, comportamentul intimatului nu a atins gradul de gravitate pentru a fi temei de decădere a acestuia din drepturile de părinte, cu atât mai mult, după cum s-a invocat mai sus, în cadrul examinării cauzei în prima instanță Cuciuc Nicolai a susținut că iubește copii și nu vrea să fie decăzut din drepturile părintești (f.d. 49).

Instanța de apel a menționat că nu au fost prezentate probe ce ar confirma culpa gravă a lui Cuciuc Nicolai la neîndeplinirea obligațiilor părintești și nici faptul că acesta este nedemn pentru a fi tatăl copiilor. Apreciind explicațiile participanților la proces făcute în ședințele de judecată, cât și a autorității tutelare,

prin prisma principiului asigurării și promovării cu prioritate a interesului superior al copilului, instanța de apel a conchis că prezența tatălui în viața copiilor săi și participarea acestuia la educarea lor sunt în interesul superior al copilului.

Decăderea din drepturile părintești este o sancțiune foarte drastică, astfel încât ea trebuie aplicată față de părinți, numai după ce se va constata că alte măsuri luate față de părinții ce nu-și îndeplinesc obligațiile părintești, precum cele prevăzute de art. 74 al Codului familiei, nu au dat nici un efect. Astfel, în situația când Cuciuc Nicolai exprimă interesul față de din copiii săi, nu face abuz de drepturile părintești, nu a fost niciodată preîntâmpinat sau amendat contravențional, pedepsit penal pentru comportamentul său față de copii, chiar dacă se întrevăd unele abateri de la exercitarea drepturilor părintești, o hotărâre de decădere nu ar fi legitimă.

La 15 septembrie 2020 Cuciuc Victoria, reprezentată de avocatul Ion Stegărescu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii or, remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului s-a indicat că soluția instanței de apel în sensul adoptat rezultată din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios și circumstanțele probatorii ale dosarului, mai mult ca atât instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a ignorat prevederile art.67 Codul Familiei.

Se mai invocă în recurs că cauza a fost judecată în lipsa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora examinării ședinței de judecată sau acesta a fost în imposibilitate de a se prezenta.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces decizia din 08 iulie 2020, la data de 14 august 2020, însă la materialele cauzei lipsește dovada recepționării deciziei recurate. Astfel cererea de recurs declarată la 15 septembrie 2020 de către Cuciuc Victoria, reprezentată de avocatul Ion Stegărescu este depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 25 septembrie 2020 instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d.134).

Până la data examinării recursului referință nu a fost depusă.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentei, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este

evidențiată în cererea de recurs declarată de Cuciuc Victoria, reprezentată de avocatul Ion Stegărescu.

În ce privește argumentul avocatului Ion Stegărescu, reprezentantul recurentei Cuciuc Victoria precum că, cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, Colegiul menționează că conform procesului-verbal al instanței de apel din 27 mai 2020, avocatul Ion Stegărescu nu s-a prezentat, însă la 26 mai 2020 a depus o cerere de amânare a cauzei pe motiv că este antrenat în altă ședință de judecată. Prin urmare, instanța de apel a amânat examinarea cauzei pentru o altă dată (f.d.100).

Or, conform art.102 alin.(4¹) Cod de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Cuciuc Victoria, reprezentată de avocatul Ion Stegărescu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru